

Dosarul nr. 3ra-451/16

Instanța de fond: Judecătoria Botanica – Sv. Garștea-Bria

Instanța de apel: CA Chișinău - A. Panov, M. Moraru, A. Minciuna

DECIZIE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele ședinței
Judecători

Svetlana Filincova,
Sveatoslav Moldovan, Iurie Bejenaru,
Elena Covalenco, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Firma de Producție și Comerț „Amor” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Chișinău privind anularea actelor de inspecție și restituirea impozitelor reținute ilegal,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2015, prin care s-a respins cererea de apel declarată de Biroul Vamal Chișinău, s-a menținut hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 24 iunie 2015, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă,

C O N S T A T Ă :

La 17 februarie 2014 agentul economic „Amor” SRL a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău privind anularea actelor de inspecție și restituirea impozitelor reținute ilegal.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 23 decembrie 2013 a prezentat spre vămuire Biroului vamal Chișinău produse alimentare pateu de pasăre, conserve din carne, brânzeturi și ciuperci. Conform declarațiilor vamale nr. I41245 și nr. I41424 valoarea în vamă a mărfii a fost determinată și anunțată în conformitate cu metoda nr.1 prevăzută la art.11 al Legii cu privire la tariful vamal. Biroul vamal Chișinău a considerat că valoarea în vamă a mărfii indicată în declarațiile vamale a fost stabilită incorect și a majorat valoarea în vamă a mărfii suplimentar cu suma de 16 688,43 lei și respectiv cu suma de 38 964,55 lei.

SRL „Amor” la 29 decembrie 2013 a importat în baza declarației vamale nr. I42637 marfă produse alimentare pateu din pasăre; în baza declarației vamale nr. I42638 produse alimentare preparate din carne. Declarantul a determinat și anunțat valoarea în vamă a mărfii conform metodei nr.1 prevăzută de art.11 al Legii cu privire la tariful vamal. Organul vamal nu a fost de acord cu valoarea în vamă declarată de agentul economic și a dispus încasarea suplimentară a sumei de 11 654,68 lei și respectiv 12 365,89 lei.

Reclamantul a menționat că deși a prezentat pârâtului toate actele de însoțire a mărfurilor pentru a fi vămuite conform metodei nr.1, prevăzută de art.11 al Legii cu privire la tariful vamal, Biroul vamal Chișinău a emis actele de inspecție, determinând de sinestătător valoarea în vamă a mărfii, prin utilizarea directă a metodei de rezervă de declarare a valorii în vamă și a pus în sarcina agentului economic achitarea suplimentară a drepturilor de import în sumă de 79 673,55 lei.

Fiindcă pârâtul a ignorat soluționarea litigiului pe cale amiabilă, reclamantul a solicitat anularea deciziei Biroului Vamal Chișinău privind ridicarea valorii în vamă a mărfurilor importate la 23 decembrie 2013 de către SRL „Amor” conform actului de inspecție nr.I41245 și nr.I41424 din 23 decembrie 2013, deciziei Biroului Vamal Chișinău privind ridicarea valorii în vamă a mărfurilor importate la 29 decembrie 2013 de către SRL „Amor” conform actului de inspecție nr. I42637 și nr. I42638 din 29 decembrie 2013, încasarea din contul Biroului Vamal Chișinău a surplusurilor taxelor vamale încasate în mărime de 79673,55 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica din 24 iunie 2015 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către „Amor” SRL cu anularea deciziei Biroului Vamal Chișinău privind ridicarea valorii în vamă a mărfurilor importate la 23 decembrie 2013 de către SRL „Amor” conform actului de inspecție nr.I41245 și nr.I41424 din 23 decembrie 2013, deciziei Biroului Vamal Chișinău privind ridicarea valorii în vamă a mărfurilor importate la 29 decembrie 2013 de către întreprinderea „Amor” SRL conform actului de inspecție nr.I42637 și nr.I42638 din 29 decembrie 2013, încasarea din contul Biroului Vamal Chișinău a surplusurilor taxelor vamale încasate în mărime de 79673,55 lei.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 25 iunie 2015 Biroul Vamal Chișinău a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea reclamantei să fie respinsă ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2015 s-a respins apelul declarat de către Biroul Vamal Chișinău și s-a menținut fără modificări hotărârea Judecătoriei Botanica mun.Chișinău din 24 iunie 2015.

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 29 ianuarie 2016 Biroul Vamal Chișinău a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor de dispoziția ale instanțelor de judecată cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca nefondată.

În motivarea recursului recurentul a invocat că la examinarea cauzei instanțele de judecată nu au ținut cont de probele prezentate de Biroul Vamal Chișinău, fapt ce a determinat examinarea superficială a materialelor dosarului, fiind adoptată o decizie unilaterală și neîntemeiată.

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 18 noiembrie 2015 și a fost recepționată de recurent la 11 decembrie 2015.

Cererea de recurs depusă la 29 ianuarie 2015, confirmă exercitarea dreptului de atac în termen.

În conformitate cu art.445 alin.(1), lit. b) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Verificând legalitatea deciziei și hotărârii adoptate în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul, depus de către Biroul Vamal Chișinău, întemeiat și care urmează să fie admis din următoarele motive.

Colegiul lărgit reține că reclamantul a sesizat instanța de judecată, formulând împotriva pârâtului două pretenții: anularea actelor de inspecție aferente declarațiilor vamale nr.I41245, nr.I41424 din 23 decembrie 2013, nr.I42637 și nr.I42638 din 29 decembrie 2013 cât și încasarea de la Biroul Vamal a sumei achitate excedentar 79673,55 lei.

Prima instanță, soluționând litigiul, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, hotărând de a anula decizia Biroului Vamal Chișinău privind ridicarea valorii în vamă a mărfurilor importate la 23 decembrie 2013 de către agentul economic „Amor” SRL conform actului de inspecție nr.I41245 și nr.I41424 din 23 decembrie 2013, deciziei Biroului Vamal Chișinău privind ridicarea valorii în vamă a mărfurilor importate la 29 decembrie 2013 de către întreprinderea „Amor” SRL conform actului de inspecție nr.I42637 și nr.I42638 din 29 decembrie 2013, încasarea din contul Biroului Vamal Chișinău a surplusurilor taxelor vamale încasate în mărime de 79673,55 lei. Soluția instanței de fond a fost menținută și de către instanța de apel.

Cercetând în ansamblu constatările instanțelor inferioare în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit reține că incorect a fost soluționat litigiul din următoarele considerente.

În speță, instanțele de judecată au constatat că organul vamal nu dispune de dreptul de a interveni în relațiile dintre agenții economici și a le impune acestora o anumită modalitate de încheiere a contractelor sinalagmatice. Totodată, organul vamal urma a examina contractele de vânzare-cumpărare încheiate de către „Amor,, SRL în cumul cu facturile invoice, ce conțin toate datele esențiale ce confirmă obiectul vânzării, bunurile ce sunt înstrăinate, valoarea acestora, părțile contractante și condițiile de comercializare. Agentul economic s-a conformat prevederilor legale și a prezentat organului vamal toate documentele în conformitate cu prevederile art.11 al Legii nr.1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal și Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, iar organul vamal nu avea temeiuri de a solicita suplimentar acte sau documente și de a considera că valoarea în vamă a fost determinată de către reclamant greșit și incorect a pus în sarcina întreprinderii achitarea taxelor vamale în mărime de 79 673,55 lei.

Aceste concluzii ale instanțelor de judecată sunt eronate și vin în contradicție cu probele prezentate în materialele dosarului și prevederile legale.

Conform art. 173 Cod Vamal - mărfurile și mijloacele de transport, care trec frontiera vamală, mărfurile și mijloacele de transport ale căror destinație vamală se modifică, alte mărfuri și mijloace de transport în cazurile stabilite în condițiile legii sunt declarate organului vamal.

Punctul 26 al Capitolului I, secțiunea 2 din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul Vamal al RM, aprobat prin Hotărârea

Guvernului nr. 1140 din 02.11.2005, coroborat cu art.1, pct.23 Cod vamal prevede că declararea mărfurilor și prezentarea lor pentru vămuire se efectuează de către declaranți sau reprezentanții acestora, prin depunerea unei declarații vamale în detaliu, în formă scrisă la încheierea procedurii de tranzit sau în termen de 20 zile de la data depunerii declarației sumare. Declarația vamală reprezintă actul unilateral, prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute de legislația vamală, voința de a plasa mărfurile sub o anumită destinație vamală.

Potrivit art. 179, alin.1) Cod vamal declarația vamală, care se depune la organul vamal, trebuie să fie însoțită de toate documentele necesare vămuirii.

Conform alin. (1) art. 6 al Legii nr. 1380-XIII din 20.11.1997 cu privire la tariful vamal la trecerea mărfii peste frontiera vamală, declarantul anunță valoarea în vamă a acesteia autorității vamale, iar în conformitate cu alin. (1) art. 7 valoarea în vamă a mărfii anunțată de declarant și datele suplimentare referitoare la ea trebuie să fie veridice și confirmate prin acte.

Instanța de recurs reține că SRL „Amor” a importat la 23 decembrie 2013 în Republica Moldova produse alimentare pateu din pasăre și conserve din carne în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 45 din 10 august 2010, încheiat cu Compania „Marks” Sp.z.o.o în valoare totală de 10 912,80 dolari SUA. Marfa a fost livrată în baza facturii F3/0036/13 din 20 decembrie 2013. Agentul economic prin declarația vamală nr. I41245 a calculat valoarea în vamă a mărfurilor importate în baza metodei nr.1 de calcul a valorii în vamă, stabilind taxe vamale aferente acestui import în sumă de 59 103,15 lei.

Tot la 23 decembrie 2013 SRL „Amor” a importat în Republica Moldova produse alimentare brânzeturi și ciuperci în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 45 din 01 decembrie 2009, încheiat cu Compania „Polesie” Sp.j în valoare totală de 29 475,46 dolari SUA. Marfa a fost livrată în baza facturii nr. 04/M/13 din 20 decembrie 2013. Agentul economic prin declarația vamală nr. I41424 a calculat valoarea în vamă a mărfurilor importate în baza metodei nr.1 de calcul a valorii în vamă, stabilind taxe vamale aferente acestui import în sumă de 143 594,92 lei.

SRL „Amor” a importat la 29 decembrie 2013 în Republica Moldova produse alimentare pateu din pasăre în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 45 din 10 august 2010, încheiat cu Compania „Marks” Sp.z.o.o în valoare totală de 11 832 dolari SUA. Marfa a fost livrată în baza facturii F3/0037/13 din 27 decembrie 2013. Agentul economic prin declarația vamală nr. I42638 a calculat valoarea în vamă a mărfurilor importate în baza metodei nr.1 de calcul a valorii în vamă, stabilind taxe vamale aferente acestui import în sumă de 72 551,30 lei.

Tot la 29 decembrie 2013 SRL „Amor” a importat în Republica Moldova produse alimentare preparate din carne în baza contractului de vânzare-cumpărare din 01 iulie 2013, încheiat cu Compania „GreatFood” în valoare totală de 6 595 dolari SUA. Marfa a fost livrată în baza facturii DEXE/01/12/13 din 27 decembrie 2013. Agentul economic prin declarația vamală nr. I42637 a calculat valoarea în vamă a mărfurilor importate în baza metodei nr.1 de calcul a valorii în vamă, stabilind taxe vamale aferente acestui import în sumă de 34 883,87 lei.

Declarațiile vamale prezentate de către agentul economic erau însoțite de următoarele documente conform borderoului documentelor anexate: contractul de

vânzare-cumpărare nr.45 din 10 august 2010, scrisoarea de trăsură nr. 057333, carnetul TIR, factura comercială Invoice nr. F32/036/2013+specificație din 20 decembrie 2013, certificatul de origine, nr. 0168839 din 21 decembrie 2013, calculația cheltuielilor 17/01PL din 17 decembrie 2013, declarația electronică, autorizația sanitară eliberată de serviciul veterinar, certificatul veterinar, pașaportul tehnic al mijlocului de transport, certificat de calitate, certificat de conformitate, declarația vamală a țării de export, scrisori ale agenților economici, permisul conducătorului internațional de vehicul.

În baza alin. (1), (2) art. 8 al Legii cu privire la tariful vamal autoritatea vamală exercită controlul asupra corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii.

Autoritatea vamală este în drept să ia decizii în privința corectitudinii ori incorectitudinii valorii în vamă a mărfii anunțate de declarant.

În conformitate cu prevederile pct. 4 al Regulamentului conform metodelor de evaluare stabilite de art. 10 al Legii cu privire la tariful vamal, declarantul determină valoarea în vamă a mărfurilor introduse. Organul vamal, care efectuează vămuirea mărfurilor introduse, verifică corectitudinea determinării de către declarant a valorii în vamă (alin. (1) art. 8 al Legii cu privire la tariful vamal), inclusiv corectitudinea metodei alese de declarant pentru determinarea valorii în vamă și oportunitatea aplicării ei (alin. (2) art. 8 al Legii cu privire la tariful vamal), integritatea (completivitatea) documentelor (obligatorii și suplimentare), prezentate de declarant, și corespunderea lor cu cerințele stabilite.

Prin prisma normelor enunțate instanța de recurs reține că, inițial reclamanta - SRL „Amor” a aplicat metoda 1 de determinare a valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, reglementată de art. 11 al Legii cu privire la tariful vamal (în continuare metoda 1).

În cazul în care nu există date ce ar confirma corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant (importator) nu sunt veridice (inclusiv sunt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sunt suficiente, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător valoarea în vamă a mărfii, aplicând consecutiv una din cele 6 metode prevăzute de prezenta lege.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că întru respectarea normelor legale la data de 23 și respectiv 29 decembrie 2013 Biroul Vamal Chișinău, invocând aplicarea succesivă a metodelor de evaluare a mărfurilor importate conform declarațiilor vamale nr. 41424, nr. 41245 din 23 decembrie 2011 și nr. 42637, 42638 din 29 decembrie 2013, a solicitat un set de documente suplimentare și/sau informații în termen de 3 zile conform listei (f.d. 129-136), însă această cerință nu a fost satisfăcută de către reclamantă, fiind specificat că nu poate prezenta așa informații (f.d. 129-136).

În rezultatul verificării corectitudinii determinării de către declarant a valorii în vamă colaboratorii vamali au constatat că metoda 1 de determinare a valorii în vamă nu poate fi aplicată, deoarece documentele prezentate nu întrunesc condițiile prevăzute de art. 11 al Legii cu privire la tariful vamal și pct. 13, 14, 15 ale Regulamentului.

Biroul vamal Chișinău prin actele de inspecție nr. I41245 și nr. I41424 din 23 decembrie 2013, nr. I42637 și nr. I42638 din 29 decembrie 2013 a dispus majorarea valorii în vamă a mărfurilor importate cu suma totală de 79673,55 lei.

Potrivit actelor de inspecție, care au servit temei de majorare a valorii în vamă și respectiv a drepturilor de import, sunt motivate prin faptul că era necesar de a prezenta acte adăugătoare pentru confirmarea valorii în vamă și anume corespondența comercială încheiată cu vânzătorul mărfii, comenzi de livrare, catalog, specificările, ofertele de preț ale firmei producătoare, documentele contabile-facturi fiscale de realizare, declarația vamală a țării de export în original, recipisele de depozit, calculul firmei producătoare pentru prețul de cost al mărfurilor evaluate, acte de verificare autentificate de ambele părți.

Potrivit art. 17 alin. (1) al Legii nr.1380-XII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, valoarea în vamă a mărfii se determină prin metoda de rezervă, prin mijloace rezonabile compatibile cu prevederile prezentei legi, cu principiile generale ale acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte și pe baza datelor disponibile, doar în cazul în care valoarea în vamă a mărfii nu poate fi determinată de către declarant prin aplicarea consecutivă a metodelor specificate la articolele 11, 12, 13, 15 și 16 sau autoritatea vamală consideră cu temei că aceste metode nu pot fi utilizate.

Autoritatea vamală a demonstrat imposibilitatea utilizării altor metode de determinare a valorii mărfii în vamă, deoarece actele prezentate nu au fost suficiente, în vederea confirmării veridicității datelor privind valoarea în vamă a mărfii anunțate.

Mai mult, agentul economic “Amor” SRL nu a prezentat toate actele solicitate, iar în cazul în care nu există date, ce ar confirma corectitudinea determinării valorii în vamă a mărfii anunțate sau în cazul în care există temei de a considera că datele prezentate de declarant nu sînt veridice (inclusiv sînt sub nivelul valorii lor de producție) și/sau nu sînt suficiente, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător valoarea în vamă a mărfii, aplicînd consecutiv una din cele 6 metode prevăzute de Legea cu privire la tariful vamal.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră eronate concluzia instanței de apel și primei instanțe, deoarece, după cum s-a constatat, organul vamal a acordat posibilitate agentului economic de a determina valoare în vamă conform metodelor 2,3,4 și 5, însă agentul economic a indicat că nu posedă informația necesară, respectiv organul vamal a fost în imposibilitate să aplice metodele de determinare a valorii în vamă prevăzute de art. 12,13,15,16 ale Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997.

În susținerea concluziei sale Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că întreprinderea “Amor” SRL la vămuirea mărfii nu a prezentat un șir de acte necesare, care confirmă valoarea în vamă, iar actele prezentate și anume contractele de vânzare-cumpărare conțin informație generală, nefiind indicată valoarea pentru o unitate de marfă, nomenclatorul sortimental al mărfurilor, nefiind stabilită legătura între factura comercială invoice cu tranzacția existent ca parte integrantă a contractului. Totodată, în contractele de vânzare-cumpărare se indică condițiile de livrare FCA

Tadzyn Podlaski (Polonia)-FCA Welun (Polonia) sau CPT Chişinău, iar în declaraţia vamală (rubrica nr.20) se indică condiţia de livrare EXW. Respectiv, toate acestea înscrisuri nu pot constitui documente afirmative în vederea justificării costului mărfii expuse spre vămuire, şi nu întrunesc condiţiile necesare prevăzute de Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.600 din 14 mai 2002.

Dreptul autorităţii vamale de a stabili, printr-o echivalenţă verificabilă, o altă valoare vamală este recunoscut în cazul posibilităţii de determinare a valorii reale şi în situaţia unor dubii rezonabile privind veridicitatea valorii declarate de importator.

Astfel, actele de inspecţie întocmite la declaraţiile vamale din 23 decembrie 2013 şi 29 decembrie 2013 au fost elaborate de către organul vamal în corespundere cu prevederile legale şi temeuri de a fi anulate nu există.

Fiindcă circumstanţele pricinii au fost constatate de către instanţele de judecată ierarhic inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a cărorva probe, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Biroul vamal Chişinău, a casa integral decizia instanţei de apel şi hotărârea primei instanţe şi a emite o nouă hotărâre cu privire la respingerea acţiunii ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. b), alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ lărgit al Curţii Supreme de Justiţie

DISPUNE :

Se admite recursul declarat de către Biroul Vamal Chişinău.

Se casează decizia Curţii de Apel Chişinău din 18 noiembrie 2015 şi hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chişinău din 24 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Firma de Producţie şi Comerţ „Amor” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Chişinău privind anularea actelor de inspecţie şi restituirea impozitelor reţinute ilegal şi se emite o nouă hotărâre, prin care se respinge cererea de chemare în judecată depusă de către Firma de Producţie şi Comerţ „Amor” Societate cu Răspundere Limitată ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei

Svetlana Filincova

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Elena Covalenco

Maria Ghervas